

CZIPÓ TIBOR ÜZEME.

AZ UTOLSÓ HAZAI KAZETTAMANUFAKTÚRA.

A KAZETTAFORMÁTUM HÁTTÉRBE SZORULÁSA, MAJD ELTŰNÉSE NEM CSAK A ZENEHALLGATÓK ÉS A ZENÉSZEK, HANEM AZ EGYÉB IPARÁGI SZEREPLŐK, ELSŐSORBAN A GYÁRTÓK SZÁMÁRA IS NAGYVÁLTOZÁST HOZOTT. A FOLYAMAT ITTHON IS JÓL KÖVETTE A NEMZETKÖZI TRENDET, HISZEN A KÉTEZRES ÉVEK ELEJÉN MÉG MAGYARORSZÁGON IS MEGHATÁROZÓNAK SZÁMÍTOTTAK A MŰSOROS KAZETTÁK, AMELYEK AZTÁN NÉHÁNY ÉVRE RÁ, A NULLANULLÁS ÉVTIZED KÖZEPÉN KOPTAK KI A POLCOKRÓL. BUDAÖRSÖN AZONBAN MÉG VAN EGY ÜZEM, Ahol FOLYAMATOSAN KÉSZÜLNEK A MAGNÓKAZIK.

CSADA GERGELY. FOTÓ LÉKÓ TAMÁS.

A megadott címnél, a kerítés előtt állva egy percig el is bizonytalanodhat az ember, hogy vajon tényleg jó helyen jár-e, hiszen ez a kisvárosi családi ház elsőre semmilyen jelét nem mutatja annak, hogy itt működik az utolsó magyar kazettamanufaktúra. A biztonság kedvéért megejtett telefonhívás után azonban megnyugodhatunk: a garázsban megtaláljuk a házigazdát és üzemét is. Czipó Tibor a magyar rock rajongói számára elsősorban a Mini alapítójaként, illetve a még mindig aktív Tolcsvay Trió basszusgitárosaként lehet ismert. Ezen túl azonban ő a kazettakészítés nagy öregje is, mivel gyártóként, sokszorosítóként lényegében végigkíserte a formátum hazai történetét. Éppen a kazettapiac magyarországi nagy felfutásakor, a nyolcvanas évek közepén kezdte az ipart, akkor még néhány kétkazettás deckkel másolta a szalagokat, és apró üzemével azóta is fontos szereplője a hazai hanghordozóiparnak.

Ugyan nincsen hatalmas gyártósor az üzemben (ami nyilvánvaló, hiszen az igényeket még így is bőven ki tudják elégíteni), de a kis manufaktúra a legmodernebb technológiát vonultatja fel. A több darabos gépparkból elsőként a két hatalmas, amerikai-olasz gyártmányú, de egyébként Svájcban származó, úgynevezett töltőgép tűnik fel, ám ez csak a gyártás utolsó fázisában kap szerepet. A kazettakészítés utolsó fázisáért felelős. Előtte látjuk még a másológépet is dolgozni – ami a digitális kor gyermekeinek valószínűleg megmosolyogtató,

de valójában nagyon is gyors –, fél óra alatt negyven darab 80 perces kazettára való másolatot tud elkészíteni. Ezen az akár ötezer méter hosszú szalagot is kezelni képes masinán kapja meg a kazettatokba kerülő szalag azt a vágóhangot, amelyet észlelve majd a töltőgép magától szépen elnyisszantja a megfelelő helyen a végeredményt. Aztán címkék kerülnek a kazettákra és már kész is vannak.

Az a laikusok számára is nyilvánvaló, hogy a napjaink – egyébként a kazetta nemzetközi visszatéréseivel párhuzamosan itthon is növekvő – igényeihez mérten is elég komoly szerkezetek dolgoznak a műhelyben. Czipó Tibor meg is osztja velünk a történetet, miszerint ezt a nagyobb beruházást éppen a kazettaipar hazai bedőlése előtt eszközölte, ám ezt követően az egyik komoly megrendelője azonnal ki is esett a sorból, nehéz helyzetbe hozva így a manufaktúrát. A ma is működő géppark munkába állása előtt amúgy százhusz darab BRG gyártmányú kazettás deck volt egybekötve, amelyek szinkronizált üzemmódban készítették az egyes példányokat. A mélypontot jelentő időszakban, a 2005-06 utáni néhány évben aztán előfordult, hogy alig gyártottak kazettát az egyébként cd- és dvd-sokszorosítóval (digitalizálással és más kapcsolódó tevékenységekkel) is foglalkozó kis üzemben. Czipó – és a kazetták szerelmeseinek – szerencséjére azonban a 2010-es évek első felében fordultak a trendek és az érdektelenséget folyamatosan növekvő kereslet váltotta. Egyre többen jönnek

hozzá a fiatal, underground, alternatív zenekarok, előadók közül (sokan mások mellett a Szabó Benedek és a Galaxisok, a Gustave Tiger, a Hippikiller vagy Sallai Laci zenekarai is jelentettek meg kazettákat az elmúlt években), de leghűségesebb megrendelője az Ossian: Paksi Endréné az elmúlt tíz évben is folyamatosan jöttek ki kazettákkal.

Ez a megnövekedett igény persze relatív, egy-egy előadó esetében párszáz nagyságrendet jelent, a maximum manapság nem nagyon éri el a félezret sem. Nem úgy a csúcsidekban, az ezredforduló idején, amikor évente akár kétszáz ezer kazetta is kikerült az üzemből. Ezek jelentős része műsoros kazi volt, egy-egy előadó akár 4-5000 példányt is rendelt. Így aztán, kazettareneszánsz ide vagy oda, a vállalkozás fő bevételi forrása még mindig a cd- és dvd-készítés és -eladás, és a helyzet Czipó Tibor szerint a jövőben sem fog alapvetően megváltozni.

Ettől függetlenül persze örömmel gyártanak le kazikat bárkinek, bármilyen mennyiségben. Ahogyan azt Czipó munkatársa (aki egyébként egykor a legnagyobb hazai gyártónál, a Polimernél dolgozott) kuriózumként meg is említi: már arra is volt itt példa, hogy valaki Valentin-napi ajándéknak készített kazettát, mindössze egy példányban. Az kétségtelen, hogy ez esetben érvényesült a kazettahívók számára legfontosabb szempont: egyedi és maradó tárgy született.

QUEENS OF THE STONE AGE
VILLAINS

WATADOR